

HURRIYAT

1996-yil dekabrdan
chiqa boshlagan

MUSTAQIL GAZETA

№ 47

(1109)

21-NOYABR

chorshanba

www.uzhurriyat.uz

Узоқ давом этадиган
муолажа

Журналист

Иброҳим АЗИЗ:

Ўғрилик энг қадими ҳунар-
лардан. Дунёдаги энг
кatta уруш ҳам ўғри-
лидан бошланган.

2 Тараққиёт сари дадил қадамлар

Инновацион роялар Ўзбекистон товар-хомашё
биржаси эришаётган юксак мудаффақиятларда
мухим омил бўлмоқда

Сўнгги 10 йилда тузилган битимларнинг умумий
жамки 7 баробар ошиди.

Бу йил Конституциямиз қабул қилинганига
йигирма олти йил тўлади. Ўтган давр мобайнида
Асосий конунимизнинг мустақил, демократик
давлатимиз юксалиши йўлида аҳамияти бекиёс,
ислоҳотларимиз туб замирада эса ўз ўрнига эга.

Тинчлигимиз ва фаровонлигимиз кафолати

Файрат ШИРИНОВ

Ўзбекистон Конституцияси
синг эътиборга молик жи-
хати шундаки, у нафоат дем-
ократияни ва либерал нормаларни,
миллий ва умумис-
ний қадрияларимизни ўзида
мужассамиз этган, балки мил-
лий конституциялар тарихида
ноёб хусусияти билан,
аннеки, демократик жара-
ёнда, лойиҳаси иккى маро-
таба умумхали мухкамасига
қўйилиб қабул қилингани билан
аҳамиятидид.

Конституция асосий конун
сифати бир катор функцияларни
бажариши билан жамият ҳәтида мухим си-
ёсий-хўжий аҳамият каб этади.
Биринчиси, бу — юри-
дик вазифаси. Барча конун-
лар Конституциямиз асосида
қабул қилинади. Демак, у
олий юридик кучга эга. Ик-
кинчиси, бу — сиёсий

вазифаси. Барча сиёсий
партиялар ва сиёсий кучлар
Конституцияда белгиланган
мөълёрлар асосида фаoliyят
корсатади. Сиёсий тизимни
ва сиёсий институтлар фаoliyati
ни белгилаб беради. Конституция ўзгарса, сиёсий
тизим ҳам ўзгаради. Учинчи-
си, бу — мафкуравий вазифаси.
Конституция жамиятида
мафкуравий восита сифати
да таъсир кучига эга. Яны,
юксак тарбиявий аҳамиятни
эга бўлиб, шахс ва жамият,
шахс ва давлат ўртасидаги
муносабатларни белгилаб
беради.

Мухбириимизнинг Олий
Мажлис Конунчилик пла-
татаси депутати Эркин
ХОЛБЎТАЕВ билан сұхба-
ти амалдаги конунчилигимиз
ва конституциянинг жамият
тамойил-
лари хусусида 2
бўлди.

2

4 Сурхон тонги

газетаси меҳмонимиз

Эллик минг нусхада, ҳафтада иккى марта чоп этилаётган
газета жамоасида 31 киши фаолият юритади.
Рус тилидаги номланиши — "Заря Сурхана".

► Бугунги ёшлар

Сироқ АСЛОНОВ (УА) фотоси

Навоийнинг сара қизлари

Навоийда Зулфия номидаги Дав-
лат мукофотига номзодлар кўрик-
танловининг вилоят босқичи бўлиб
йтди. Унда 100 нафардан ортиқ қиз
иштирок этди.

Истеъоддли қизларни кувватлашга хизмат қи-
лар томонлама кўллаб-

роқичлар таълим, фан,
адабиёт, маданият,
санъат ва спорт йўна-
лишида ўз маҳоратини
синовдан ўтказди. Ха-
камлар хайъати белгилан-
ган тартибда йўна-
лишлар бўйича ижодий
чиқишилар ва танловга

тақдим этилган матери-
алларни холис баҳола-
ди.

Хар бир йўналиш
бўйича юкори натижага
эришиб, голиб бўлган
қизлар танловнинг Рес-
публика босқичига йўл-
ланма одди.

Шунингдек, турли соҳаларга оид лойиҳаларни амалга ошириш юзасидан йи-
гирмага яқин ҳужжатлар имзоланди. Ўзбекистон ва

Россия раҳбарларининг ушбу урачашуви олий давлатимиз раҳ-
бари Шавкат Мирзиёев билан стратегик шериллик ва
иттифоқчилик муносабатларни түргисидаги шартнома
улаарни, 2005 йил 14 но-
ябрда имзолangan Итти-
фоқчилик муносабатлари
түргисидаги шартнома
улаарни, 2005 йил 16 но-
ябрда имзолangan Стратегик
шериллик түргисидаги
шартнома, 2005 йил 14 но-
ябрда имзолangan Итти-
фоқчилик муносабатlari
tүргisidagi shartnomasi
uilaarini, 2005 yil 16 noyabrda
imzolangan Strategik
sherillik türkisiidagi
shartnomasi imzolandi.

Ҳусусан, Россия Федерацияси Президенти Владимир Путиннинг шу йил 19-
20 октябрь кунлари Ўзбекистонга расмий ташрифи давомида давлатимиз раҳ-
бари Шавкат Мирзиёев билан стратегик шериллик ва
иттифоқчилик муносабатlari
tүrgisidagi shartnomasi
uilaarini, 2005 yil 16 noyabrda
imzolangan Strategik
sherillik türkisiidagi
shartnomasi imzolandi.

Ўзбекистон билан Россиянинг фан, таълим, маданият, санъат, спорт, туризм, ОАВ амалга ошириш истикбал-
лари мангаҳарлиги хам изил, ри-
вожланмоқда. Ҳусусан, иккى маддакат муммиятни
амалга ошириш истикбал-
лари мухкамаси қилинди, ҳалқaro ва миңтақавий
аҳамиятта молик масалалар
бўйича ҳамкорликни ривож-
лантириши мамлакатларни

журналистлар ташкилоти
раҳбарлари таълиф этилди. Тадбирда Ўзбекистон
Журналистлари ижодий
уюшмаси раиси Садулула
Хакимов ҳам иштирок этди.
Юбилей тадбирлари до-
расида Россия Журна-
листлар уюшмаси билан
Ўзбекистон Журналистлари
ижодий уюшмаси ўтасида
ўзаро ҳамкорлик келишви
имзоланди.

— Ўзбекистон ва Россия
Журналистлар уюшмалари
ўтасида тузилган журна-
листика соҳасида ҳамкор-
лик бўйича битимидан кўда
тутилган максад дўстона
муносабатларни мустаҳкам-
лаш ва ўзаро тажриба ал-
машиши қаратилган, —
дебди Ўзбекистон Журна-
листлари ижодий уюшма-
си раиси С.Хакимов. — Ке-
лишув доirasida журна-
листлар учун медиа турлар,
ОАВ соҳасидаги мухим ва
долзарб масалалар бўйича
ахборий сафарлар ташкил
килинади, биргаликда
медиа формулар түказила-
ди, мамлакатларни йирик
ОАВ ўтасида ўзаро бор-
ди-келдилар, ҳамкорлик
алоқалари ўрнатилиди.

Ҳусусан, Россиянинг йирик ОАВда
малака ошириши, танили
российлик журналистлар-
нинг мамлакатимизда ма-
ҳорат дарслари ташкил этилди.

Хулоса ўрнида таъкид-
лаш лозимки, ушбу битимидан
белгиланган вазифалар
узвеек ОАВ ва журна-
листлар фаoliyatiни за-
мон талаблари даражаси-
да ташкил этишга хизмат
килади.

► Таҳлил ва таққос

Кейинги йилларда барча соҳаларда улкан ўзаришлар,
тимлими испоҳотлар олиб борилётгани ҳалқимиз иродасини,
эртанги кунга ишончини мустаҳкамлаётir. Суд-
хукуқ тизимини испоҳ қилиш борасидаги сайд-харакат-
ларнинг кўлами кенгайиб бормоқда. Ҳусусан, 2017-2021
йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантириш-
нинг бешта ўйналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясида
суд-хукуқ соҳасини янада испоҳ килишининг устувор йўна-
лишлари белгилаб берилган. Ҳуш, бу борада қандай
ишлар амалга ошириляпти? Одамларнинг судларга
ишончи тикландими?

Ўзбекистон Республикаси Олий суди раисининг ўрин-
босари Холмўмин ЁДГОРОВ билан сұхбатимиз шулар
ҳақида бўлди.

ОДИЛ СУДЛОВ

Судларни адолат қўрғонига
айлантиришнинг муҳим мезонидир

Холида ФАЙЗИЕВА

"Hurriyat" мухбари

— Ўзбекистон Республикасининг "Қонун устуворлигини таъминлаш" ва
суд-хукуқ тизимини янада испоҳ қилишининг устувор йўналишлари" бўлимида
вазифалардан келиб чиқиб, тизимда изчили ўзарилимоқда. Мана шу ўтган қисқа даврда суд
хокимиятининг чинакам мустақилларни таъминлаш ва таққосида
бизнига оширилмоқда. Ҳаракатлар стратегиясида
мамлакатимизда ма-
ҳорат дарслари ташкил этилди.

Хулоса ўрнида таъкид-
лаш лозимки, ушбу битимидан
белгиланган вазифалар
узвеек ОАВ ва журна-
листлар фаoliyatiни за-
мон талаблари даражаси-
да ташкил этишга хизмат
килади.

3

Тинчлигимиз ва фаровонлигимиз кафолати

1

— Утган давр мобайнида Конституциямиз қабул килини билан бозбони үзбекистон келаҳаганин, янгидан барпо этилаётган давлатимизнинг чукур мазмуни, маънно-моҳиятини, сиёсий, иқтисодий, гуманитар ғарбий тараккиётни юрисдикцияни, унинг халқаро ҳамжамиятдаги ўрни ва нуғузини тубдан ўзгартриб юборган барча соҳаларни ислоҳ этиш ва модернизация килишининг пирвонд максадларини аник-равшан белгилаб олганимизни ҳақли равиша юксак баҳорлини, — деди Эркин Холбаев.

— Фурӯр ва ифтихор билан айтиш мумкини, Баш комусимизнинг яратилиши ҳалқимизнинг узоқ йиллик орзуистаклари, озодлик согинни тантанаси бўлди. Асосий конунимиз учун минг йиллик миллий давлатчилик таҳрибамизга таянилган ҳолда, ҳалқимизнинг тарихий аънъалари, кўп асрлик қадриятларимиз, миллий менталитетимиз мужассами ўларок майдонга чиди. Колаверса, миллий манфаатларимиз, келаҳаки буюк давлат барпо этиш йўлидаги интилишларимиздан келиб чиқиб, тури демократик мамлакатлар тўплаган инсонларни конституциявий таракбиҳини хисобга олган билан ҳам алоҳиди аҳамият касб этади.

— Ёшларнинг ҳуққува эркинларини таъминланган энг катта қадриятлардан бири. Бу Баш комусимизда ҳам ўз аксини топган, албатт. Демокрия бўлганим, сұхбатимизни ёшлар ва Конституция ҳақида давом эттирасак.

— Баш комусимиз буюк келажагимизнинг ҳуққуви кафолати сифатида фуқароларнинг ҳуққува ва эркинларни билан бирга, миллий таракқиётимизнинг асосий йўналишларини ҳам белгилаб берди. Конституция ўзбек халқининг мустақилликка, миilliй давлатчиликка, аҳоддаримизнинг урофатларни ва бол маънавий месорини қайта тикилашга бўлган орзу-умидларининг конуний механизмларини яратишга, иктиномий таракқиётнинг инсон манфаатлари, унинг ҳуққува ва эркинларига мос равища ҳамиятини жиҳтимиёт-иктисодий, маданий-маънавий, сиёсий-ҳуққуви ҳизматларни мустаҳкамлашга қартилгандир.

— Шу билан бирга. Конституциямизда ёшлар масалалари, уларнинг ҳуққува ва манфаатларини кафолатлари ўз ечими-ни топган, бу қадriятларимиздан бирни сифатida мустаҳкамлаштаб ўйлган. Жумладан, Конституциямизнинг 41-моддасида ҳар кимнинг билим олиши ҳуққуви кафолатланган. Шунингдек, 18-моддага мувофиқ, Ўзбекистонда барча фуқаролар ҳуққува ва эркинларга эга бўлиб, жинси, ирки, миллиати, тили, дини, иктиномий келиб чиқиши, ётиқоди, шахси ва иктиномий мавқеидан қатъи назар, қонун олдига тенг экани, белgilanган. Ёшлар касб-хунар танлашда, меҳнат килишида, билим олишида, дам олишида, иш фаолиятини юритишида, иктиномий-сиёсий ва маданий ҳаётда конституциявий ҳуққува ва кафолатлардан тенг фойдаланади.

— Баш комусимиз мамлакатни тадрижий, босқичи ривожлантиришишини ўзига хос тизимини яратиш ҳамда уни ҳаётга изчил татбик этиши учун ҳам ҳуққуви асос вазифасини ўтайди, тўғрими?

— Албатта, Баш комусимизнинг амал килиши барқарор конституциявий тартиб ўрнатиши ҳизмат қилиади. Давлат таъилиши соҳасида ҳуққуви давлатчиликнинг хизмати ошириладиган тартибидан ўзаро муносабатлар механизмининг самарали амал килиши ва манфаатлар муво занатни таъминланади. Жойларда қонун чиқарувчи ва вақильлик ҳамиятининг вазифаларини таъминланади. Қонун чиқарувчи ва вазифаларининг роли қайтирилди. Қонун чиқарувчи ҳамияти тубдан ислоҳ қилинди. Мам-

лакатда иккى палатали парламентнинг ташкил этилиши қонун ижодкорлиги сифатини жиддий равиша ошириш, умумдавлат ва ҳудудий манфаатларнинг мутаносиблигига ёришишга хизмат қилид. Таркиб жиҳатидан асоссан ҳалқ депутатлари мажаллий Кенгашлари вакилларидан ташкил топган юкори палати — Сенат ҳудудлар манфаатларини ифоде этилоқда, кўйин — Конуничлик палатаси эса, ўз фаолиятини доимий профессионал асосда амалга ошираяти.

Конституцияга асосланган конуналарда давлат ҳокимияти вакиллик органлари сайловларнинг факат кўпартиявийлик асосида ўтказилиши қатъий белгилаб қўйилди. Сиёсий партияларнинг мамлакатимиз олий конуничлик органи, жойлардаги ҳокимияти вакиллик органлари фаолиятидаги роли ва тасдири сезилиларни даражада ортиди. Бугунги кунда жаҳон ҳамиятининг хайрати ва ҳавасини ўйтодиган натижалар ҳам Асосий конунимиз принципи билан қадрланади.

— Ислоҳот — ислоҳот учун эмас, аввало, инсон учун таъмими ҳаётта изчил жорий этилмоқда. Сиз депутат сифатида ушбу таъмими асосларига ифодасини қандай тасаввур қиласиз?

— Мазкур концепция асосида давлат ҳокимияти ва башкарувни демократлаширишга қартилган конституциявий ислоҳотларни янада чуқурлашибириш мақсадида ўзбекистон Республикаси Олий Маҳлиси Конуничлик палатаси Конституцияга давлат ҳокимияти субъектлари ўртасида ваколатларни таъсимишнинг аниқ ва тизимили ҳуққуви механизмини тақомиллашибиришга қартилган ўтказтириш ва қўшимчаларни киритди. Конституциямизда мурхаб кўйилган давлат ҳокимиятига бўлиниши принципига риёб қилинган ҳолда, парламентнинг амалий роли қуайтирилмоқда. Бу, энг аввали, қонун ижодкорлигига ўз ифодасини топмоқда. Қабул килинётган қонун ҳуққатларини сифатида ваколатларни таъсимишнинг аниқ ва тизимили ҳуққуви механизмини тақомиллашибиришга қартилган ўтказтириш ва қўшимчаларни киритди. Конституциямизда мурхаб кўйилган давлат ҳокимиятига бўлиниши принципига риёб қилинган ҳолда, парламентнинг амалий роли қуайтирилмоқда. Бу, энг аввали, қонун ижодкорлигига ўз ифодасини топмоқда. Қабул килинётган қонун ҳуққатларини сифатида ваколатларни таъсимишнинг аниқ ва тизимили ҳуққуви механизмини тақомиллашибиришга қартилган ўтказтириш ва қўшимчаларни киритди. Конституциямизда мурхаб кўйилган давлат ҳокимиятига бўлиниши принципига риёб қилинган ҳолда, парламентнинг амалий роли қуайтирилмоқда. Бу, энг аввали, қонун ижодкорлигига ўз ифодасини топмоқда. Қабул килинётган қонун ҳуққатларини сифатида ваколатларни таъсимишнинг аниқ ва тизимили ҳуққуви механизмини тақомиллашибиришга қартилган ўтказтириш ва қўшимчаларни киритди. Конституциямизда мурхаб кўйилган давлат ҳокимиятига бўлиниши принципига риёб қилинган ҳолда, парламентнинг амалий роли қуайтирилмоқда. Бу, энг аввали, қонун ижодкорлигига ўз ифодасини топмоқда. Қабул килинётган қонун ҳуққатларини сифатида ваколатларни таъсимишнинг аниқ ва тизимили ҳуққуви механизмини тақомиллашибиришга қартилган ўтказтириш ва қўшимчаларни киритди. Конституциямизда мурхаб кўйилган давлат ҳокимиятига бўлиниши принципига риёб қилинган ҳолда, парламентнинг амалий роли қуайтирилмоқда. Бу, энг аввали, қонун ижодкорлигига ўз ифодасини топмоқда. Қабул килинётган қонун ҳуққатларини сифатида ваколатларни таъсимишнинг аниқ ва тизимили ҳуққуви механизмини тақомиллашибиришга қартилган ўтказтириш ва қўшимчаларни киритди. Конституциямизда мурхаб кўйилган давлат ҳокимиятига бўлиниши принципига риёб қилинган ҳолда, парламентнинг амалий роли қуайтирилмоқда. Бу, энг аввали, қонун ижодкорлигига ўз ифодасини топмоқда. Қабул килинётган қонун ҳуққатларини сифатида ваколатларни таъсимишнинг аниқ ва тизимили ҳуққуви механизмини тақомиллашибиришга қартилган ўтказтириш ва қўшимчаларни киритди. Конституциямизда мурхаб кўйилган давлат ҳокимиятига бўлиниши принципига риёб қилинган ҳолда, парламентнинг амалий роли қуайтирилмоқда. Бу, энг аввали, қонун ижодкорлигига ўз ифодасини топмоқда. Қабул килинётган қонун ҳуққатларини сифатида ваколатларни таъсимишнинг аниқ ва тизимили ҳуққуви механизмини тақомиллашибиришга қартилган ўтказтириш ва қўшимчаларни киритди. Конституциямизда мурхаб кўйилган давлат ҳокимиятига бўлиниши принципига риёб қилинган ҳолда, парламентнинг амалий роли қуайтирилмоқда. Бу, энг аввали, қонун ижодкорлигига ўз ифодасини топмоқда. Қабул килинётган қонун ҳуққатларини сифатида ваколатларни таъсимишнинг аниқ ва тизимили ҳуққуви механизмини тақомиллашибиришга қартилган ўтказтириш ва қўшимчаларни киритди. Конституциямизда мурхаб кўйилган давлат ҳокимиятига бўлиниши принципига риёб қилинган ҳолда, парламентнинг амалий роли қуайтирилмоқда. Бу, энг аввали, қонун ижодкорлигига ўз ифодасини топмоқда. Қабул килинётган қонун ҳуққатларини сифатида ваколатларни таъсимишнинг аниқ ва тизимили ҳуққуви механизмини тақомиллашибиришга қартилган ўтказтириш ва қўшимчаларни киритди. Конституциямизда мурхаб кўйилган давлат ҳокимиятига бўлиниши принципига риёб қилинган ҳолда, парламентнинг амалий роли қуайтирилмоқда. Бу, энг аввали, қонун ижодкорлигига ўз ифодасини топмоқда. Қабул килинётган қонун ҳуққатларини сифатида ваколатларни таъсимишнинг аниқ ва тизимили ҳуққуви механизмини тақомиллашибиришга қартилган ўтказтириш ва қўшимчаларни киритди. Конституциямизда мурхаб кўйилган давлат ҳокимиятига бўлиниши принципига риёб қилинган ҳолда, парламентнинг амалий роли қуайтирилмоқда. Бу, энг аввали, қонун ижодкорлигига ўз ифодасини топмоқда. Қабул килинётган қонун ҳуққатларини сифатида ваколатларни таъсимишнинг аниқ ва тизимили ҳуққуви механизмини тақомиллашибиришга қартилган ўтказтириш ва қўшимчаларни киритди. Конституциямизда мурхаб кўйилган давлат ҳокимиятига бўлиниши принципига риёб қилинган ҳолда, парламентнинг амалий роли қуайтирилмоқда. Бу, энг аввали, қонун ижодкорлигига ўз ифодасини топмоқда. Қабул килинётган қонун ҳуққатларини сифатида ваколатларни таъсимишнинг аниқ ва тизимили ҳуққуви механизмини тақомиллашибиришга қартилган ўтказтириш ва қўшимчаларни киритди. Конституциямизда мурхаб кўйилган давлат ҳокимиятига бўлиниши принципига риёб қилинган ҳолда, парламентнинг амалий роли қуайтирилмоқда. Бу, энг аввали, қонун ижодкорлигига ўз ифодасини топмоқда. Қабул килинётган қонун ҳуққатларини сифатида ваколатларни таъсимишнинг аниқ ва тизимили ҳуққуви механизмини тақомиллашибиришга қартилган ўтказтириш ва қўшимчаларни киритди. Конституциямизда мурхаб кўйилган давлат ҳокимиятига бўлиниши принципига риёб қилинган ҳолда, парламентнинг амалий роли қуайтирилмоқда. Бу, энг аввали, қонун ижодкорлигига ўз ифодасини топмоқда. Қабул килинётган қонун ҳуққатларини сифатида ваколатларни таъсимишнинг аниқ ва тизимили ҳуққуви механизмини тақомиллашибиришга қартилган ўтказтириш ва қўшимчаларни киритди. Конституциямизда мурхаб кўйилган давлат ҳокимиятига бўлиниши принципига риёб қилинган ҳолда, парламентнинг амалий роли қуайтирилмоқда. Бу, энг аввали, қонун ижодкорлигига ўз ифодасини топмоқда. Қабул килинётган қонун ҳуққатларини сифатида ваколатларни таъсимишнинг аниқ ва тизимили ҳуққуви механизмини тақомиллашибиришга қартилган ўтказтириш ва қўшимчаларни киритди. Конституциямизда мурхаб кўйилган давлат ҳокимиятига бўлиниши принципига риёб қилинган ҳолда, парламентнинг амалий роли қуайтирилмоқда. Бу, энг аввали, қонун ижодкорлигига ўз ифодасини топмоқда. Қабул килинётган қонун ҳуққатларини сифатида ваколатларни таъсимишнинг аниқ ва тизимили ҳуққуви механизмини тақомиллашибиришга қартилган ўтказтириш ва қўшимчаларни киритди. Конституциямизда мурхаб кўйилган давлат ҳокимиятига бўлиниши принципига риёб қилинган ҳолда, парламентнинг амалий роли қуайтирилмоқда. Бу, энг аввали, қонун ижодкорлигига ўз ифодасини топмоқда. Қабул килинётган қонун ҳуққатларини сифатида ваколатларни таъсимишнинг аниқ ва тизимили ҳуққуви механизмини тақомиллашибиришга қартилган ўтказтириш ва қўшимчаларни киритди. Конституциямизда мурхаб кўйилган давлат ҳокимиятига бўлиниши принципига риёб қилинган ҳолда, парламентнинг амалий роли қуайтирилмоқда. Бу, энг аввали, қонун ижодкорлигига ўз ифодасини топмоқда. Қабул килинётган қонун ҳуққатларини сифатида ваколатларни таъсимишнинг аниқ ва тизимили ҳуққуви механизмини тақомиллашибиришга қартилган ўтказтириш ва қўшимчаларни киритди. Конституциямизда мурхаб кўйилган давлат ҳокимиятига бўлиниши принципига риёб қилинган ҳолда, парламентнинг амалий роли қуайтирилмоқда. Бу, энг аввали, қонун ижодкорлигига ўз ифодасини топмоқда. Қабул килинётган қонун ҳуққатларини сифатида ваколатларни таъсимишнинг аниқ ва тизимили ҳуққуви механизмини тақомиллашибиришга қартилган ўтказтириш ва қўшимчаларни киритди. Конституциямизда мурхаб кўйилган давлат ҳокимиятига бўлиниши принципига риёб қилинган ҳолда, парламентнинг амалий роли қуайтирилмоқда. Бу, энг аввали, қонун ижодкорлигига ўз ифодасини топмоқда. Қабул килинётган қонун ҳуққатларини сифатида ваколатларни таъсимишнинг аниқ ва тизимили ҳуққуви механизмини тақомиллашибиришга қартилган ўтказтириш ва қўшимчаларни киритди. Конституциямизда мурхаб кўйилган давлат ҳокимиятига бўлиниши принципига риёб қилинган ҳолда, парламентнинг амалий роли қуайтирилмоқда. Бу, энг аввали, қонун ижодкорлигига ўз ифодасини топмоқда. Қабул килинётган қонун ҳуққатларини сифатида ваколатларни таъсимишнинг аниқ ва тизимили ҳуққуви механизмини тақомиллашибиришга қартилган ўтказтириш ва қўшимчаларни киритди. Конституциямизда мурхаб кўйилган давлат ҳокимиятига бўлиниши принципига риёб қилинган ҳолда, парламентнинг амалий роли қуайтирилмоқда. Бу, энг аввали, қонун ижодкорлигига ўз ифодасини топмоқда. Қабул килинётган қонун ҳуққатларини сифатида ваколатларни таъсимишнинг аниқ ва тизимили ҳуққуви механизмини тақомиллашибиришга қартилган ўтказтириш ва қўшимчаларни киритди. Конституциямизда мурхаб кўйилган давлат ҳокимиятига бўлиниши принципига риёб қилинган ҳолда, парламентнинг амалий роли қуайтирилмоқда. Бу, энг аввали, қонун ижодкорлигига ўз ифодасини топмоқда. Қабул килинётган қонун ҳуққатларини сифатида ваколатларни таъсимишнинг аниқ ва тизимили ҳуққуви механизмини тақомиллашибиришга қартилган ўтказтириш ва қўшимчаларни киритди. Конституциямизда мурхаб кўйилган давлат ҳокимиятига бўлиниши принципига риёб қилинган ҳолда, парламентнинг а

1

Аввало, ягона суд амалиётини таъминлаш максадида, Олий суд ва Олий ўёхалик суди, фуқаролик, жинойи, маъмурий ва иқтисодий суд Ўзбекистон Республикаси Олий судига бирлаштирилди. Юртимиздада биринчи марта Олий суднинг маъмурий ишлар бўйича судлов хайъати ҳамда вилоятлар, Тошкент шахари, туман ва шаҳарларда 207 маъмурий суд ташкил этилди. Тадбиркорлик субъектларининг қонуний манбаатларни кафолатли химоя килишга қаратилган 85 иқтисодий суд фаолияти йўлга кўйилди.

Судьяларни таъминлаш ва лавозимларга тайинлашда аввали тартибдан воз кечилди. Ноконуний аралашувларнинг олдини олиш максадида очиқ, ошкора ва муқобили ташлов тизими яратиди. Эндилида судларнинг халқимиз олдидағи масъульини ошириш максадида янги тайинланадиган судьялар тегишли худуд жамоатчилиги муҳокамасидан ўтказилияти. Судьяларни монзодлар ҳақида фуқароларнинг ижобий фикри мавжуд бўлгандагина, улар лавозимга тайинланадиган. Тараккий эттага давлатлар тажрибаси асосида мамлакатимиз тарихида иш бор судья лавозимига муддатсиз тайинлаш амалиётни жорий килиди. Бу билан судьяларнинг фуқаролар хукукларни химоя қилиш бўйича мустакиллиги кафолатларни кучайтирилди.

Утган ийли 6 апрелда Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 111-моддасига ўзгартиш киритилиб, янги таъсис этилган Судьялар олий кенгашига конституциявий маком берилди. Асосий қонун нормасига кўра, ушбу кенгаш судьялар хамжамиятининг органи бўлиб, суд ҳокимиятинг мустакиллиги конституциявий принципига риою этилишини таъминлашга кўмаклашади.

— Стратегияда белгиланган вазифалардан бирни фуқароларнинг одил судловга тўсқинлик сиз эришишини таъминлашдан иборат. Сизнингча, одил судловни таъминлаш, судьянинг эл орасидаги обрўси, халқнинг унга ишончи ортиши кайси мунисипалга болгли, ва бугун қайда даражада эришишлар?

— Ҳа, судьяларнинг фаолияти инсон ҳәёти билан бевосита болгли. Жиноят содир эттага шахсни жазолашдан мақсад — аввало уни тўғри йўлга солиши, бошқаларга жабр етказишнинг олдини олиш. Шунинг учун ҳам жазо тайинлашда ушбу қарор уни ўзгартиши, тарбиялаши мумкини, деган савол олдимида туриши лозим. Янни, жазо жиноятни ярашиш бўлиши керак. Ҳеч бир ҳолатда, хусусан, айби исботланмаган шахсни жазога тартишга ҳеч кимнинг ҳақиқи ўйк. Чунки ноҳак жазога тартилган шахс ва унинг оила аъзолари, яқинлари кўнглида амалдаги конунлар, судларга нисбатан норозилик пайдо бўлади. Буни ҳар бир судья ёдда тутиши шарт. Жабрланувчининг хукуқ ва қонуний манбаатларни химоялаш ҳам ўта мухим масала. Шу босисуд иш холатига холиси ва адолатли баҳо бериши керак. Жабрланувчига етказилган моддий ба маънанин зарар айбии шахс хисобидан копланни зарур. Шундагина адолат тўлиқ қарор топади.

Амалдаги жиноят, фуқаролик ва иқтисодий процескалар қонунчиликда тарафлар ярашгани сабаби ишларни тутагиз мумкин. Ушбу инотитут имкониятларидан фойдаланиш орқали низоларни тинч йўл билан бартараба этиши, томонларнинг тинч-тотувлигини, низодаги ҳар иккни томоннинг суд кароридан роилигини таъминлашга эришилади. Зотан, жазолашдан кўра, кечириш, низодаги одамлар ўртасини ислоҳ килиш, уларни яраштириш ишдаги тарафлар учун ҳам, жамият учун ҳам фойдаланади.

Айнан пайтдада амалдаги Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексда маъмурий хукуқбузарлик тўғрисидаги ишлар бўйича ярашув инсти тутини кўллаш низардада тутилмаган. Тухмат, ҳакорат ва енгил тан жароҳати етказиш сингари ҳар иккни тарафи жисмоний шахслардан иборат бўлган маъмурий хукуқбузарликларга нисбатан ҳам ярашув инсти тутини кўллаш мақсадга мувофиқ бўлар эди. Бунда, албатта, маъмурий хукуқбузар айбини тан олиб, пушаймонлик билдириши, жабрланувчи тарафа билан келишиши, етказилган зарарни қоллаши ҳам хисобга олиниши керак. Айнан шу тоғидаги маъмурий хукуқбузарликлар асосан танишилди, оиласозлари, эр-хотин ўртасидан содир бўлишини инобатга олсан, маъмурий жавобгарликка тортгандан кўра, яраштириш орқали иш юритишни тутаган маъкул.

Кисқаси, судья ўзига нисбатан ўта талабчан, томонларга бирдай

муомалада бўлиши керак. Жараён иштироқилари билан тортишувга бормаслиги лозим.

Яна бир муҳим талаб, судья кабул килинган суд қарорини ўқиб эшиттириш билан чекланмаслиги керак. Кабул килинган қарорни, тарафларнинг суд қарорига нисбатан шикоят келтириш хукуқлари, унинг муддати ва тартибини бағафиси тушунтириши лозим. Янни, судья конунларни изоҳлаб бериши шарт.

Президентимиз 2017 йил 22 деқабрдаги Олий Мажлисга Мурожатномасида ҳар кайси хукуқни муҳофаза килиши органни бевосита ўз ваколати доирасидан чиқмайдиган, бир-биринган функциясини такорор этмайдиган тизимиши шакллантиришимиз шарт, деган қатъий талабни кун тартибига кўйгани бежиз эмас. Давлатимиз раҳбари айттаник, судларнинг асосий вазифаси адолатни қарор топтиришдан бор. Бунинг учун суд ҳар бир иш юзасидан конунчи, асоси ва адолатни қарор чиқариши лозим.

Судьяларни таъминлаш ва лавозимларга тайинлашда аввали тартибдан воз кечилди. Ноконуний аралашувларнинг олдини олиш максадида очиқ, ошкора ва муқобили ташлов тизими яратиди. Эндилида судларнинг халқимиз олдидағи масъульини ошириш максадида янги тайинланадиган судьялар тегишли худуд жамоатчилиги муҳокамасидан ўтказилияти. Судьяларни монзодлар ҳақида фуқароларнинг ижобий фикри мавжуд бўлгандагина, улар лавозимга тайинланадиган. Тараккий эттага давлатлар тажрибаси асосида мамлакатимиз тарихида иш бор судья лавозимига муддатсиз тайинлаш амалиётни жорий килиди. Бу билан судьяларнинг фуқаролар хукукларни химоя қилиш бўйича мустакиллиги кафолатларни кучайтирилди.

Утган ийли 6 апрелда Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 111-моддасига ўзгартиш киритилиб, янги таъсис этилган Судьялар олий кенгашига конституциявий маком берилди. Асосий қонун нормасига кўра, ушбу кенгаш судьялар хамжамиятининг органи бўлиб, суд ҳокимиятинг мустакиллиги конституциявий принципига риою этилишини таъминлашга кўмаклашади.

— Стратегияда белгиланган вазифалардан бирни фуқароларнинг одил судловга тўсқинлик сиз эришишини таъминлашдан иборат. Сизнингча, одил судловни таъминлаш, судьянинг эл орасидаги обрўси, халқнинг унга ишончи ортиши кайси мунисипалга болгли, ва бугун қайда даражада эришишлар?

— Очиқ мулокот ҳамиша яхши натиха берган. Инсон юзма-юз, энди мулокотдагина ўзини эмин-эркян тутиди. Ичидаги дардини бемалол айтига олади. Айнан сайёр суд, ва сайёр ҳақбулар одамлардаги ўша вахимани аритди. Суд фақат жазоловчи орган эмаслигини, одил судловга тартиши мумкинлигини айтди. Айнан сайдер суд, ва сайдер ҳақбулар одамлардаги ўша вахимани аритди. Суд фақат жазоловчи орган эмаслигини, одил судловга тартиши мумкинлигини айтди.

— Очиқ мулокот ҳамиша яхши натиха берган. Инсон юзма-юз, энди мулокотдагина ўзини эмин-эркян тутиди. Ичидаги дардини бемалол айтига олади. Айнан сайдер суд, ва сайдер ҳақбулар одамлардаги ўша вахимани аритди. Суд фақат жазоловчи орган эмаслигини, одил судловга тартиши мумкинлигини айтди.

— Очиқ мулокот ҳамиша яхши натиха берган. Инсон юзма-юз, энди мулокотдагина ўзини эмин-эркян тутиди. Ичидаги дардини бемалол айтига олади. Айнан сайдер суд, ва сайдер ҳақбулар одамлардаги ўша вахимани аритди. Суд фақат жазоловчи орган эмаслигини, одил судловга тартиши мумкинлигини айтди.

— Очиқ мулокот ҳамиша яхши натиха берган. Инсон юзма-юз, энди мулокотдагина ўзини эмин-эркян тутиди. Ичидаги дардини бемалол айтига олади. Айнан сайдер суд, ва сайдер ҳақбулар одамлардаги ўша вахимани аритди. Суд фақат жазоловчи орган эмаслигини, одил судловга тартиши мумкинлигини айтди.

— Очиқ мулокот ҳамиша яхши натиха берган. Инсон юзма-юз, энди мулокотдагина ўзини эмин-эркян тутиди. Ичидаги дардини бемалол айтига олади. Айнан сайдер суд, ва сайдер ҳақбулар одамлардаги ўша вахимани аритди. Суд фақат жазоловчи орган эмаслигини, одил судловга тартиши мумкинлигини айтди.

— Очиқ мулокот ҳамиша яхши натиха берган. Инсон юзма-юз, энди мулокотдагина ўзини эмин-эркян тутиди. Ичидаги дардини бемалол айтига олади. Айнан сайдер суд, ва сайдер ҳақбулар одамлардаги ўша вахимани аритди. Суд фақат жазоловчи орган эмаслигини, одил судловга тартиши мумкинлигини айтди.

— Очиқ мулокот ҳамиша яхши натиха берган. Инсон юзма-юз, энди мулокотдагина ўзини эмин-эркян тутиди. Ичидаги дардини бемалол айтига олади. Айнан сайдер суд, ва сайдер ҳақбулар одамлардаги ўша вахимани аритди. Суд фақат жазоловчи орган эмаслигини, одил судловга тартиши мумкинлигини айтди.

— Очиқ мулокот ҳамиша яхши натиха берган. Инсон юзма-юз, энди мулокотдагина ўзини эмин-эркян тутиди. Ичидаги дардини бемалол айтига олади. Айнан сайдер суд, ва сайдер ҳақбулар одамлардаги ўша вахимани аритди. Суд фақат жазоловчи орган эмаслигини, одил судловга тартиши мумкинлигини айтди.

— Очиқ мулокот ҳамиша яхши натиха берган. Инсон юзма-юз, энди мулокотдагина ўзини эмин-эркян тутиди. Ичидаги дардини бемалол айтига олади. Айнан сайдер суд, ва сайдер ҳақбулар одамлардаги ўша вахимани аритди. Суд фақат жазоловчи орган эмаслигини, одил судловга тартиши мумкинлигини айтди.

— Очиқ мулокот ҳамиша яхши натиха берган. Инсон юзма-юз, энди мулокотдагина ўзини эмин-эркян тутиди. Ичидаги дардини бемалол айтига олади. Айнан сайдер суд, ва сайдер ҳақбулар одамлардаги ўша вахимани аритди. Суд фақат жазоловчи орган эмаслигини, одил судловга тартиши мумкинлигини айтди.

— Очиқ мулокот ҳамиша яхши натиха берган. Инсон юзма-юз, энди мулокотдагина ўзини эмин-эркян тутиди. Ичидаги дардини бемалол айтига олади. Айнан сайдер суд, ва сайдер ҳақбулар одамлардаги ўша вахимани аритди. Суд фақат жазоловчи орган эмаслигини, одил судловга тартиши мумкинлигини айтди.

— Очиқ мулокот ҳамиша яхши натиха берган. Инсон юзма-юз, энди мулокотдагина ўзини эмин-эркян тутиди. Ичидаги дардини бемалол айтига олади. Айнан сайдер суд, ва сайдер ҳақбулар одамлардаги ўша вахимани аритди. Суд фақат жазоловчи орган эмаслигини, одил судловга тартиши мумкинлигини айтди.

— Очиқ мулокот ҳамиша яхши натиха берган. Инсон юзма-юз, энди мулокотдагина ўзини эмин-эркян тутиди. Ичидаги дардини бемалол айтига олади. Айнан сайдер суд, ва сайдер ҳақбулар одамлардаги ўша вахимани аритди. Суд фақат жазоловчи орган эмаслигини, одил судловга тартиши мумкинлигини айтди.

— Очиқ мулокот ҳамиша яхши натиха берган. Инсон юзма-юз, энди мулокотдагина ўзини эмин-эркян тутиди. Ичидаги дардини бемалол айтига олади. Айнан сайдер суд, ва сайдер ҳақбулар одамлардаги ўша вахимани аритди. Суд фақат жазоловчи орган эмаслигини, одил судловга тартиши мумкинлигини айтди.

— Очиқ мулокот ҳамиша яхши натиха берган. Инсон юзма-юз, энди мулокотдагина ўзини эмин-эркян тутиди. Ичидаги дардини бемалол айтига олади. Айнан сайдер суд, ва сайдер ҳақбулар одамлардаги ўша вахимани аритди. Суд фақат жазоловчи орган эмаслигини, одил судловга тартиши мумкинлигини айтди.

— Очиқ мулокот ҳамиша яхши натиха берган. Инсон юзма-юз, энди мулокотдагина ўзини эмин-эркян тутиди. Ичидаги дардини бемалол айтига олади. Айнан сайдер суд, ва сайдер ҳақбулар одамлардаги ўша вахимани аритди. Суд фақат жазоловчи орган эмаслигини, одил судловга тартиши мумкинлигини айтди.

— Очиқ мулокот ҳамиша яхши натиха берган. Инсон юзма-юз, энди мулокотдагина ўзини эмин-эркян тутиди. Ичидаги дардини бемалол айтига олади. Айнан сайдер суд, ва сайдер ҳақбулар одамлардаги ўша вахимани аритди. Суд фақат жазоловчи орган эмаслигини, одил судловга тартиши мумкинлигини айтди.

— Очиқ мулокот ҳамиша яхши натиха берган. Инсон юзма-юз, энди мулокотдагина ўзини эмин-эркян тутиди. Ичидаги дардини бемалол айтига олади. Айнан сайдер суд, ва сайдер ҳақбулар одамлардаги ўша вахимани аритди. Суд фақат жазоловчи орган эмаслигини, одил судловга тартиши мумкинлигини айтди.

— Очиқ мулокот ҳамиша яхши натиха берган. Инсон юзма-юз, энди мулокотдагина ўзини эмин-эркян тутиди. Ичидаги дардини бемалол айтига олади. Айнан сайдер суд, ва сайдер ҳақбулар одамлардаги ўша вахимани аритди. Суд фақат жазоловчи орган эмаслигини, одил судловга тартиши мумкинлигини айтди.

— Очиқ мулокот ҳамиша яхши натиха берган. Инсон юзма-юз, энди мулокотдагина ўзини эмин-эркян тутиди. Ичидаги дардини бемалол айтига олади. Айнан сайдер суд, ва сайдер ҳақбулар одамлардаги ўша вахимани аритди. Суд фақат жазоловчи орган эмаслигини, одил судловга тартиши мумкинлигини айтди.

— Очиқ мулокот ҳамиша яхши натиха берган. Инсон юзма-юз, энди мулокотдагина ўзини эмин-эркян тутиди. Ичидаги дардини бемалол айтига олади. Айнан сайдер суд, ва сайдер ҳақбулар одамлардаги ўша вахимани аритди. Суд фақат жазоловчи орган эмаслигини, одил судловга тартиши мумкинлигини айтди.

— Очиқ мулокот ҳамиша яхши натиха берган. Инсон юзма-юз, энди мулокотдагина ўзини

Сурхон тонги

Халқ депутатлари Сурхондарё вилоят Ненгаси ва вилоят ҳокимлигининг газетаси

Мехмонимиз

"Сурхон тонги" газетаси илк бор 1932 йил 15 апрелдан "Қизил чегарачи" номи билан чоп этилган. Кейинчалик номи "Илгор Сурхон учун", "Ленин байропи" бўлди. Ватанимиз мустақилликка ёришгач, 1991 йилдан "Сурхон тонги" деб атади.

Газетада фаолият кўрсатиш асосида ўнлаб забардаст журналист ва адиллар етишиб чиқди. Улар орасида Ўзбекистонда хизмат кўрсатган журналистлар Сайдмурод Жўракулов, Олимжон Усанов, давлатимизнинг бошқа юксак мукофотларига сазовор бўлган, нуғузли танловлар совиндорлари, номдор журналистлар — Норкул Ҳайиткулов, Менгизиё Сафаров, Худойберди Эшонқулов, Болта Ёриев, Гелдимурод Сайдмаликов, Зойир Мамажонов, Маҳмуд Абулфайз, Тоҳиддин Рассоқ, Аннақул Жабборов, Жамила Эргашева, Мухаммаджон Азимов, Сафар Омон, Алишер Пойнов, Маҳкамтош Абраев, Маягузл Чориева, Холмуҳаммад Тоғаймуроднинг номларини келтириш мумкин. Газета таҳририятида ўз вақтида амалиёт ўтаган талабалар орасида адабиётимиз ва матбуотимизнинг етук намоёндлари Шукур Холмираев, Абдулла Орипов, Эркин Абзам, Усмон Азим, Сирохиддин Сайид, Мирзо Кенжакблар бўлган.

Ҳозир 50.000 нусхада, ҳафтада иккى марта чоп этилаётган газета жамоасида 31 киши фаолият юритади. Рус тилидаги номланиши — "Заря Сурхона".

Бирлашган таҳририят бош мұхаррири, тажриба журналист (суратда: олдинги қаторда, ўртада) Райхон РАҲИМОВА.

Инсонийлик ва "виртуал авлод"

Одатдагидек, автобусда ишга кетаяпман. Автобус ҳар бекатда 5-10 минут тўхтаб, одам йигарди. Охири, сабри чидамаган бир отаҳон ҳайдовчига қараб:

— Инсофинг борми ўзи, шунча одамни овора қилаясан. Одамлар ишига, ўқишига кечикаяпти, ахир, — деди.

Феруза РАҲМОНҚУЛОВА

Шунда ҳайдовчи отаси тенги бобони сенсираб юборди: «Хоҳласанг шу, хоҳламасанг тушиб кет. Ана, такса миң, мен планин бажаришим керак», деди. Бундан хафа бўлган отаҳон: «Одобрис эксансан, устингдан арз киламан», деди. Ҳайдовчи: «Бор қўлнингдан келганини кил, сенга ўхгандарни ҳар куни кўраман», деб зарда қилди.

Бу жанжалга автобусдагилар гувоҳ бўлди. Лекин ҳеч ким индамади. Кўнгли оғриган отаҳон кейинги бекатда тушиб кодди.

Бир қараща бу ҳайдовчи ва ўйловчи ўртасидаги келишмочилик бўлса-да, аслида қадрятларимизга бўлган иккى хил муносабатнинг ўзаро тўқнашви эди. Чунки улар ва вазиятини иккى хил баҳлашади: бирни ёши каттапарни хурмат килиш керак деб билас, иккисини уҳам менга ўхшаган одам, картайган йўловчи, деб ўйлади. Ажабларлиси, шунча одам гувоҳ бўла туриб, томошаниндан бошқасига ярамади. Лоқайд қара тараверди. Нега?

Америкали олим Эльвин Тоффлер ўзининг «Учинчи тўлқин» асарида шундай фикрни келтиради: «Тараққийтнинг шиддати — қадрят, аянъа, миллӣ маданият, дид сингари тушунчаларни, улар ҳақида тасаввурларни кескин ўзгаришиб юборади. Натижада ҳеч кимга ўшшамаган «виртуал авлод» шаклланади». Яъни, бугунгина гапи билан айтганда компютер билан сярги қотаётган, энг сўнгти ахборотлардан хабардор, замон билан ҳамнафас яшаётган авлод.

Тараққиёт неъматларидан баҳра олиб яшаш яхши, албатта. Чунки бу дунёкашимиизни кенгайтиради, илим ўйлида кўнглаб кулалини ва имкониятлар эшигини очади. Оламда бўлаётган воқеаларга бефарқ бўймасликка, янги қашfiётлар килишга унрайди. Орамизда ана шундай қараш билан яшайдиганлар кўп. Ва бу беносита жамият ривожига ҳам

Болалигимда "Олтин балиқ" ёртагини қайта-қайта ўқиб, ўз фикри, нуқтаи назари йўқ ношуд чолга ачингандарим, борига шукр қўлмайдиган, таъмагир кампирдан қаттиқ нафртланганини оила тутумида сабитқадам, шукроналик неъматини ардоқлаған, ҳамиша қаноат туйгуси мустаҳкам бобо, момоларим билан фахрлангандарим ёдимда. Лекин, байзода "Олтин балиқ" ёртагидаги кампир каби доим бир нарса ундириш илинжида яшайдиган қаноатсиз одамлар борлигини кўриб ачинасан киши.

“Давлат бор-ку! Боқсин-да!..”

Боқимандалик — иллат

Райхон РАҲИМОВА

Давлатимиз раҳбарининг "Халқ билан мулокот, одамларнинг ичига кириш, уларнинг дарду ташвишлари билан яшаш, инсон манфаатларини таъминлаш — бу биз учун факат бир йиллик иш эмас", деган давлатларини чуқур тушуниб, бизни вояга етказган, бизни тарбиялаган, бизга туз-насиба берган, бизни раҳбар килиб сайлаган халқ орасига киримиз. Мулокот чоғида эса инсонни севиш, севишинга эмас, уни ардоқлаш, манфаатларини химоя килишининг моҳиятини англай бошлаганимиз сарни содда ва самимий одамларимиз янада кўпроқ оҳанрабодай ўзини ғавдалантириб қўйётганимизни нахотки сезмаямиз!

Кўмӯргон туманинага саёлёр қабуллардан бирда кўзи ожиз, касалманд, йўқиликлидан жуссаси ҳам кирабай қолган кишини ўзи каби оғзин ва ранглар аёл етаклаб вилоят раҳбарига рўйбар бўлди:

— Мен мана шу одамнинг аёлиман. Бир неча йилдан бери кўзи ожизлиги учун менинг етовимда юради, кўзини даволатиш учун маблагимиз йўқ.

Раҳбар зудлик билан вилоят соғлини саклаш бошқармасининг бошлиги А.Норқобиловни чакириди ва аёлнинг турмуш ўтргони республиканинг ёнг зўр клиникалардан бирда ҳаролатиши учун амалий ёрдам беришни, клиниканинг шартномасини олиб келишини, тўловини шахсан ўзи тўлашини айтиб, қаттий топширик берди.

...Эшали Раҳимов Иккичи жаҳон урушидан ногирон бўлиб қайтди. Ногирон бўлса-да тирик қайтиш баҳт, тақдирнинг инояти эди. Аммо уруш ортидаги инсонлар ҳаёти жанггоҳлардагидан унчалик фарқ қилмас, ниҳоятда оғир, изтироби кечакётганди.

Оташин чорлов

Ўзбекистон Республикаси ҳалқ ўқитувчиси Назокат Аннақурова суратига чизгилар

Бахром НОРМУРОДОВ

Ўшанда Вандоп қишлоғи ҳам аянчайин хувувлаб колган, ҳат-саводиди қишилар бармоқ билан санараги. Шунданини, яна ҳаётига кийтган Эшали афа ғарандарларни мактаб мумалисимасига айланар, атрофи тўла ўқувчилар бўларди. Тўйкус бу ширин орзулар бир кунда қаэрларгариғи гойиб бўлди, онаизори Тасиқон опе бекав оламдан ўтганди. Вакт тўхтаб қолгандек, бу оламлар музга айлангандек эди. Тўрт ўши Назокат мөхрибони маҳаллалини чин дилдан истади. Дастирхон бошида гурунларда "қизим, албатта, ўқитувчи бўлади, болаларга дарс беради"

дер эди ота. Бу сўзлар митти Назокатнинг юрагиди, ҳатто тушларидан ҳам орзуларидаги каби яқинлиги турди. Ҳали бу хисларнинг номи меҳр экинини билмас деди. Кунт билан савод чиқарди, китобларни равон мутолаа киладиган бўлди. Онаис болаларга ёлғиз бўш бўлган ота эса бу корақзўларни факат китобларни ўтгандек. Дастирхон бошида гурунларда "қизим, албатта, ўқитувчи бўлади, болаларга дарс беради"

бўрчидан бу бурчига борар, гоҳо осмонларга тиқилганча кўзлари шашқатор ўшларга тўларди. "Сен ўқитувчи бўлишинг керак, қизаломиғ..." Бу сўз каерга бормасин, унга пешвозд чиқаверар, митти юрагиди бу оташин чорловнинг ҳаяжони на ҳароратидан ўзга иллил, кувонч ҳам йўқ эди гўё. Урушдан кейинги одамларнинг кунлари ва тунлари бир тутам. Одамлар кўёш чиқмасидан дала-га отланар, то кеч коронусигача кент дала-даштарларнинг бағрида замин билан ҳасратлашади.

Мана, биринчи синф сабокларни ҳам бошланди. Муаллим деганларнинг чехрасидан, айтар сўзларидан ҳам орзуларидаги каби яқинлиги турди. Ҳали бу хисларнинг номи меҳр экинини билмас деди. Кунт билан савод чиқарди, китобларни равон мутолаа киладиган бўлди. Тўйкус бу ширин орзулар бир кунда қаэрларгариғи гойиб бўлди, онаизори Тасиқон опе бекав оламдан ўтгандек. Дастирхон бошида гурунларда "қизим, албатта, ўқитувчи бўлади, болаларга дарс беради"

шоғирлар тайёрлади. Бугун эса нафакада, шунга қарамадан, Термиз шахридаги бўлумтальим мактабида ёш авлодга таълим берди келмоқда.

— Муаллимликнинг муҳим фазилати болаларни яхши кўриш ва уларга меҳрибон бўлишида, — деди Назокат Аннақурова. — Даҳс ўтганимда, эн аввали, бола қалбига кулок тутаман, уларни тинглайман, дўстлашаман. Шунда мен айтган сўзлар, сабоқлар уларга бегонга туомлайди...

Назокат Аннақурова 1 октябрь — "Ўқитувчilar ва мураббийлар куни" муносабати билан Президентимиз фармонига кўра, "Ўзбекистон ҳалқ ўқитувчи" увони билан тақдирланади. Ҳуњхарбад 1-синфларни Аннақурова суратига излаб ўйнинг Назокатхон мактабини айланди. Термиз педагогика институтининг ўзбек тили ва адабиёт факультетига ўтишга кирди. Олий даргоҳда орзулар бўй кўрсатди, моҳир устоузлардан сабоқ олди. Отасининг эзгу ниятлари, дуолари ихобат бўлди. Тўрмуш курди, фарзандларнинг меҳрибони онаисига айланди. Дастирхон, Термиздаги 2-умумтальим мактабида она тили ва адабиёт фанидан сақбони берди. Ярим асрга якин умрини ўқитувчиликка бахшида килди. Юзлаб

► Мутолаа

Гафур Фулом номидаги нашриёт-матбаа ижодий уйи томонидан таникли адиг Абдусаид Кўчимовнинг "Мен шоирман, истасангиз шу..." бадисининг тўлдирилган иккимиши нашри чоп этилди.

"Мен шоирман, истасангиз шу..."

Абдулла Орипов феномени ҳақида

Лазиз РАҲМАТОВ

Китобда улкан қалб соҳиби тилдан айтилмиш мушоҳадалар, ибрат ва хулосалар, файласафий қарашлар гўзали бадиий тилда ифодаландиши, ўқиган беихтиёр воелика сизиб киради ва жараёнларнинг бевосита иштирокчилиги айтиланади, ўзини худди қаррамонлар қаршисида ўтиргандай, улар орасида юргандай, улар билан ҳамнафас сезади.

Абдулла Ориповнинг донишмандиги, тайран назари, мағтункор тили ва камтар феъли, адаиётнинг бугуни ва эртаси учун сиддидилан қўйғуриши, ўзи яшаган ва гувоҳи бўлган давр ижтимоий-сийсий воеалари ҳақидаги катъий фуқаролик позицияси серхило тарзда аксландади.

Муаллиф шоир образини информалашда унинг ботинидаги нафосатга ошуфталикнинг энг кичик деталларига юзага олиб чиқади. Ҳусусан, анвойи гулларни севишидан торти, ижодкорларга оталарча меҳр-муҳаббат, оиласига садоқати, меҳнаткашлиги, математик хотираси, Ватан олдидаги масъулият хисси, очик ва либерал кайфиятини ёш йигит-қизларга ибрат-намуна килиб кўрсанади.

Ёзувчи китобни даврларга бўлиб чиқкан. Бу унинг аввалдан пухта массад билан ишга киришганини, тадорик кўрганини кўрсанади.

Абдулла Орипов шоир ҳаёти ва ижодда тадбирларни сифатида бўлган, жаҳон адабиётни ҳазинасига ўзбек ҳалқи вакили сифатида бебаҳо хисса кўшган шоир ёзувчилар, адабиётшунос олим ва таржимонларнинг ҳаёти, кечмиш-кечирмишлари, ҳарактерлари, ўзаро муносабатлари ва баъзан ихтиофлари, уларнинг чин аъмоли, айримларнинг бошига тушган оғир кунларни, адабиётимиз осмонидаги чинакам ўрни ва маъвек ҳақида киска, лекин хуласавий мулоҳазаларни баён этади.

Суҳбатлар қизиб, кейинчалик ўз тенг-тўшлари, ўзбек элининг кўплаб азamat қаламкашлари, изодлари, ужакон шогирдлари борасида ҳам салмоқли ва эътиборли фикрлар беради. Бу эса асарнинг публицистик, эстетик ва тарихий қимматини янада оширади.

Динлар моҳияти, фалсафа, тиббиёт, тарих фанлари, оила аъзолари, тарбияли фарзандлари хусусида ҳам батағсил ёртилади. Тумрӯш ўртоғи, толмас кўмакчи-

си ва зиёли аёл — Ҳанифаҳон аянинг шоир ҳаёти ва ижодда туттаги ўрни ва хизматлари эътироф этилади, ростдан ҳам рафикасининг меҳриси шоирнинг обрў-эътибори бу қадар юксалмаган булаади.

А.Кўчимов синчков кузатувчи сифатида сұхбатларни мусаввир янглиғи хикоя килиб борар экан, ўз тақдирига боғлиқ нукталарни ҳам беихтиёр ёдга олади ва мавзу билан узвий боғлаб кетади. Во-кеаларни бўрттиримай ёки тўкиб-чматмасдан, ошириб-тоширмасдан козғос коралайди. Шу тарпи бир холатдан бошقا ижодий "фаза"га ўтиб-қайтиб турадики, бу энди қаламкашнинг ҳаётий маҳоратидан дарад.

"Истедод ўзи кўкариб, ўзи ўсиб кетаверадиган ўрмондаги ёввойи гиёҳ эмас. Истедодни камолга етказиши — мураккаб ва оғир. Парвариши кимнинг истедод гармисел урган япроқдай ҳазон бўлади. Истедод даражасининг ҳар хиллигига сабаб шу. Мунтазам ўқиши-ўрганиши, изланиш истедоднинг жон томиридид. Бунинг учун биринчи галда одамнинг ўзида массади ва мукаммал интилиш бўлмоғи зарур. Дид ва савия билан аник мақсадга йўналтирилган онгли ижодий меҳнатини истедодни побонама-побона кўтариши мумкин", — шоирнинг бир ўринда қўлган бу хитоби бугунги ҳар бир ватанпарвар раҳбару умиди олам-олам бўлган талантли ёшларнинг кулогида огоҳлик қўнғироғидай янграб туради.

Хотиралар табиии услубда ва энг муҳими, равон ва жозибадор

мини олган. Факат бундан кариб бир аср олдин, сиёси тизим ўзгарганидан кейингина сарой эшиклари барча учун очилган. Ўтган 6 йоб майбонида ёпик шаҳарга 100 миллиондан зиёд сийёх ташриф бўрган.

Бирор, кўнха обидаларни келажак авлодлар учун аслидагидек сакланган. Турил ажномалар, қандиллар ва мебелларнинг саноғи йўк.

Мажмуя 1987 йилда ЮНЕСКОнинг Бутунжоҳон маданий мероси рўйхатига киритилган.

Хорижиларга мамлакатарни, маданийти ва ижтимоий ҳаётини чукур тушунириш орқали унга нисбатан ишончни шакллантириш масаласи ниҳоятда муҳимдир. Ташики тарбиботда, қолаверса, давлатнинг жаҳон медиа маконидаги имижини юксалтиришда алоҳида роль ўйнайдиган мазкур ташкилот ўз фаолият ўйналиши жиҳатидан дунёнинг бошқа чеккаларида, хусусан, Марказий Осиёда учрамайди.

Хитой халқаро коммуникациялар маркази — CICC ўз студияларida инглиз, француз, турк ва яна бошқа 7 хорижий тилда киска метражли хужжатли фильмлар, роликлар ва рекламалар тайёрлайди. Бундай медиа маҳсулотлар баъзан BBC, National Geographic, Discovery каби етакчи телеканаллар билан ҳамкорликида, ҳорижий поп мусика ва кино юлдузлари иштирокида тасвирга олинади.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

Айнан давра кадар марказ ижодкорлари томонидан ишланган видео роликлар жоннинг кирқдан зиёд мамлакатида эфирга узатилган.

► Нұқтаи назар

Саксон бирга кирган бобом ҳар куни Куръони карим хатын күладилар, яна, ойига чута-түртта китоб ўқыйдилар. Ўқиганларини бизга айтб ҳам берадилар. Яқында тоблари қочиб қолди. Врач ҳар куни чоракта ичиб тұрасыз деган дорининг яримтасини ичириб қўйибдилар. Бир ҳафта реанимацияда ёттилар. Сўнгра ўн беш кун мулажа қилиши ва "мана энди қондан ўша дорининг асоратини юваб бўлдик", деб даволаб, жавоб бериши. Чоракта дорининг юқини..

Узок ғавом этадиган муолажа

Иброҳим АЗИЗ

журналист

Аристотел давлат ҳакидағы назарисида уктиришича, ҳар бир давлатнинг ҳудуд инсон каби танаси ва руҳи бўлади. Истеъмолчилик эҳтимолиниң билиш машғул меҳнаткашлар — дехонлар, хунармандлар, саводгарлар, ёлланма ишчилар — давлатнинг "тана"си. Давлатнинг "руҳи" иса — ҳарбийлар, суджалар, қонун чиқарувчи кенгаш ва имл ахли. Бамисли инсон учун муҳим бўлганидек, давлатнинг "руҳи" ина "тана"сидан муҳимроқдир, дейди аллома.

Давлат сифатида, миллат сифатида бизнинг танамизда, руҳимизда, конимизда қандай-қандай иллатлар борки, санаб адомға етолмаямиз. Қайси "дори"дан қанча ичиб қўйганимиз, уларни қондан қандай юваб ташлашни, бунга қанча вақт кераклигини билмаймиз. Бизга берилгани, ўзимиз топиб ичганими, ё бизни нашаванд-

га айлантириб, шу дорисиз яшолмайдиган қилиб қўйтаними — ўша "дори"ларнинг ўзи нима эди?

Гапни чўзмай, "дори"ларнинг каттаси — ҳадик эканлигини айтб қўя қолай.

Маълумки, ўғрилик энг кадими ҳунарлардан. Дунёдаги энг катта уруш ҳам ўғриликдан бошланган. Троя уруш. Ҳомер "Илиада"сини албатта ўғриксанд. Троя шахзодаси Парис Спартада подшохи Менелайнинг уйига мөхмон бўлиб борганида мезбоннинг рафиқаси Еленага ошиб бўлиб, уни ўғрилаб кетади. Кейин юнонлар Троя устига бостириб борадилар. "Панчантанта", "Авесто", "Минг бир кечা", "Калила ва Димна"... ҳаммасида ўғрилик ҳакида бор.

Ўша-а-а замонлардан бўён ўғридан кўрқамиш, ўғриликдан кўрқамиш, бир-бири миздан кўрқамиш.

Бир-биримиздан кўрқма-

сак, бир-биримизни ўғри деб ўйламасак, ўйларга, супермаркетларга, машиналарга камералар, сигнализациялар ўрнатишгача, ҳамма жойга девор, панжара, симтўр торишгача этиб келармидик?

Барча нимасинингдир ўғриланишидан ҳакида. Бундай иҳоталанган ашёларни ўғриловчиларга қонунлар, жазолар ҳам ўйлаб топганимиз.

Аммо биз нашавандга ўшҳаб кўнишиб кетган, кўрқув — кўркувлигини ўйкотган, бизни бепарво, бефарқ килиб қўйган, на хиноят коҳисида моддаси, на жазоси мавжуд ўғриликлар бор.

Жазоланингдигилари — гап, вақт, ҳур, тақдир ўғриликарини кўятуриб, энг кичигидан бошлайлик. Отааналар боласининг таълимтарбияси билан шугулланмасдан, унга китоб ўқитмасдан — келажагини ўғрилайди. Бунга ном кўйиб олганимиз — вакт оғизи, орқали бормоқи бўламиш.

Ўғлимиш — ўзимизни ўғрилайди. Бунга ҳам ном кўйиб олганимиз — яшаш учун кураш.

Билимлининг ўнгига билимиз ўзишига киради — нималар эвазига ҳамма билади — орзулар

ўғриланади. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шундай киялпти... Буларнинг ўғрилик эканлигини эсмиздан ҳам чиқириб юбрганимиз. Оддини олишга жуъят нари турсин, ҳафсаламиш ҳам йўк,

чўрилдиган. Бунинг ҳам номи бор — ҳамма шун

► Қадриятларимиз

Тарихи неча-нечага минг йилларга бориб тақалувчи Сурхон воҳаси ҳақиқий чаманзорга, мислсиз обод масканга айлануб бораяпти. Ҳунармандчиликнинг, ҳалқ амалий санъати ва оғзаки ижодининг бекиёс намуналари яратилган воҳа сифатида ҳам жаҳонга доворуғ ёймоқда.

Достон Эшитгани Термизга келинг

Тоштемир ТУРДИЕВ

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган
маданият ходими

Айни пайдага миллий қадриятларни, асрор анъана-
ларни янгича руҳ билан тик-
лаб, ҳәтта қайтариш ишлари
муҳим тарбиявий омил.
Шу максадда ҳалқ оғзаки
ижодининг энг ёрқин ҳамда
ноёб, сермазумнамуналари,
миллий фольклорнинг асл
дурданалари қайта яраклаб,
одамлар қалбини нурафшон
эта бошлиди. Миллий мад-
нитимизнинг ўзан томирла-
ридан бўлган ҳалқ оғзаки
ижодининг барҳаётлигини
таъминловчи баҳшичилек
санъатига давлат миёсига
юқори, даражада ётибор
қаратилаётганини бизни хуш-
нуд кимпокда.

Президентимиз Шавкат
Мирзиёев Сурхон воҳаси
ташириларининг бирда
ҳалқ оғзаки ижодини авлод-
ларга безов олиб ўтиш мак-
садида баҳшилар мактаби
барпо этишга кўрсатма бер-

ган эдилар. Шу йилнинг 19-
20 январь кунлари вилояти-
мизга ташрифи чоғида Юрт-
бошимиз янги бунёд этилган
баҳшилар мактабидаги бўлиб,
яратилган шарт-шароитлар
ва мусассасанинг фаолият ре-
жаси билан якиндан таниш-
ганди. Унда Ўзбекистон ҳалқ
баҳшилари Шоберди Болта-
ев ва Абдуназар Пойнов бил-
лан сұхбатлашиб, қадимий
баҳшичилек санъатини сак-
лаб колиши, ривоҷлантириш,
ёш баҳшиларни тайёрлаш
тўғрисида куюнчакларни билан
гапиргандилар.

Кўп ўтмай, жорий йилнинг
26 апрель саҳасида Вазир-
лар Махкамасининг "Баҳши-
чилек ва достончилик санъа-
тини янада ривоҷлантириш
ҳамда такомиллаштириш
чора-тадбирлари тўғриси-
да"ти қарори эълон килин-
ди. Қарор доирасида кўп
хайрий ишлар амала оши-

рилди. Шулардан энг куво-
нарлиси, Олтинсой тумани
Катта Ваҳшивор қишлоғига
«Баҳши-шоир, оқин ва жи-
ровларнинг» Республика
фестивали ўтказилгани бўл-
ди. Уч кунлик фестиваль да-
вомидаги чечан иштирокчилар
томонидан ўлмас достонла-
ризимиз айтиди, миллий қад-
риятларимиз тааррӯн этил-
ди. Юртимизнинг турли ху-
дудларидан келган иштирок-
чилару томошабинларнинг
кальби бу кўху оҳанглардан
ўтмайдиган таассуротлар
одди.

Фестиваль бир муҳим
ҳақиқатни исбот қилди: ҳалқ
ўзларини, миллий шурурини
акс эттирган маънавий ха-
зиналар — достону термал-
арни соғиниб қолган экан.
1 ноябрда Президентимиз-
нинг "Халқаро баҳшичилек
санъати фестивалини ўткази-
ши тўғрисида"ти қарори
эълон килинди. Унга кўра
Термиз шаҳрида ҳар икки

йилда бир марта ҳалқаро
фестиваль ўтказилиши бел-
гилаб қўйилди. Фестиваль
ильториб 2019 йилнинг 5-10
апрель кунлари дунёдаги
баҳши ва оқинларни ҳамда
ушбу санъат ихлосолларидан
Термизга чорлади.

Сурхондарё вилоят ёқим-
лигига фестивальга тайёр-
гарлик кўриш бўйича штаб
тузилди. Тайёргарлик ишлар-
ини бошлаш максадида ви-
люят ёқими вазифасини ба-
жарувчи Баҳодир Пўлатов
бошчилигида йигилиш ўтка-
зилди ҳамда штабга масъул
ташкилот рахбарларидан
ташкиари, ўзбекистон ҳалқ
бахшилари, сценарист ва
режиссёrlар, тарихчilar,
ёзувчи ва шоирлар, ОАВ хо-
димлari ҳам жалб этилди.

Йирик тадбирнинг ўткази-
лиши юзасидан баҳшичилек
санъати ривоҷига хисса
кўшган ҳалқ баҳшилари
ҳамда олимлардан тақлиф ва
тавсиялар олинди. Мазкур

ўринини тақлифларнинг бажа-
рилиши юзасидан мутасад-
диларга зарур кўрсатмалар
берилди.

Тақлиф ва тавсиялар ора-
сида унтулиб бораётган
ҳалқ достонлари, ҳалқ оғза-
ки ижоди намуналарини ви-
део, аудио ва матнда ёзил
олишозимлиги, баҳшичилек
мактабидаги кутубхона-
ни зарур китоблар ва муз-
иқа асбоблари билан жи-
хозлаш, Шеробод достончи-
лик мактаби асосчиси —
Шерна баҳшининг қабрини
обдонлаштириш юзасидан
режалар белгилаб олинди.

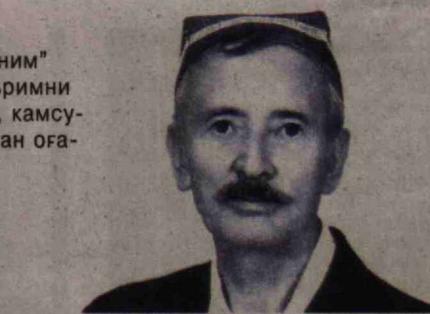
Термиз шаҳридаги мухта-
шам Санъат саройида ҳалқ
бахшичилек санъати
фестивалини ўтказиш бўйи-
ча республика ишчи гурхин-
инг йигилиши бўлиб ўтди.
Унда ҳам кўпгина ташкили
масалалар кўриб чиқиди.

Фестиваль доирасида ба-
ҳшичилек санъатига оид
кўргазмалар, миллий созлар

ва либослар, ҳунармандчи-
лик буюмлари, тасвирий ва
амалий санъат асарлари,
ҳайкалтарошлик намуналари,
бадий ва ҳужжатли фильм-
лар, китоблар, албомлар,
фотосуратлар намойишни
улярнинг сотуви ташкил эти-
лиши белгиланган. Мутахас-
ислар ушбу материалларни
тайёрлашга киришиб кетиши-
ди. Шу асноди фольклоршу-
нори музаккиси сифатида
бир тақлифи ўтрага ташла-
моқни ёдим.

Батанпарварлик ва мард-
ликни, жасурлик ҳамда жа-
соратни, туғилган ўртга са-
додқат туйгуларни таранум
этуби "Алломиши" достони
миллий ўзлини тиклаш бо-
расида олиб бораётган
жоғларни ўттиз бўди.
Унда ҳам кўпгина ташкили
масалалар кўриб чиқиди.

Мамнуният билан қайд
этиши керакки, "Алломиши"
достонини ҳалқаро ЮНЕСКО
ташкилоти жаҳон маънавий

Суратда: Ма'ruf Жалил

► Хотира

Устозим Ибройим Юсуповнинг "Раҳмат сенга, замоним"
китобини нашрга тайёрлаш жараёниди, бир-икки шеъримни
"Ёшлар байёси — 80"га киритгани сабаб ажойиб шоир, камсу-
кум инсон Ма'ruf Жалил билан орадан қўл ўтмайдиган оға-
ни бўлиб қолган эдик.

"Ҳар қандай бойлик ҳам тугаши мумкин"

Янгибай КЎЧКОРОВ

Ўзбекистонда хизмат кўрсатган
маданият ходими

1986 йилнинг ёзида Ма'ruf
ака "Туғлиғон қишлоғим Пайшан-
бада ўрик пишагига бир ҳафтада
бўлди. Ўрик егим келяпти. Дўрмон
богига бориб келмаймизми?" —
деб колди. Дўрмона борасу, улуг-
ларнинг нафаси бор. Айниқса
Ҳамид Олимжоннинг, Ма'ruf
ака Ҳамид Олимжон шеърият-
дан шарбат ича олган гойибона
шогирлардан бири эди. Ҳамид
Олимжонда: "Ҳаёлмада бўлдинг
узун кун, Сени излаб қирроқда бор-
дим...", деган сатрлар бор. Ма'ruf
Жалилда эса: "Паризодим,
сен излаб тоғларга бордим. Ай-
толмадим дилимдаги саволларим-
ни" Ма'ruf ака Ёзувчilar боғи
асосисига бағишлаб ёзган шеъ-
рида: "Бир давр уғинни ёртиб
манту, Ўксак-юксакларга чорлаб
турар у", деб ёди. Хулласи ка-
лом, икк常委会из узун-киска бўлиб
Дўрмона отландик.

Адилар bogигa кириб боргани-
мизда "хордик соати" экан шекил-
ли, йўлаклар бўм-бўш эди. Факат
бир дала ҳовлининг очиқ эшиги-

ҳавзасининг сўл ёғида кўкка бўй
чўзуб турибди.

— Баҳша бирор одамга ёлғон га-
риришм мумкин эди-ю. Сизга,
Ма'ruf ака, ўтирик айта олмайман:
Уйғун домладан уялиб юрибман!

— Тинчликм, Бердаш шоирининг
боласи?

— Тинчлик эмас-да. Омон ака
Муҳторов Пушкин 1-да (Ёзувчilar
уюшмасининг эски биносида) Сул-
тон Жўрга бағишилаб хотира ке-
чанини ўшиштирганда залда одам
озрок эди. Раёсатда ўтирган Ўй-
ғун домла "Нега бунча озчилик-
миз?" — деб сўрганини ўтирган
жойимда дабурустдан: "У раҳмат-
лик ҳеч кимнинг ишини битириб
беролмайд-да!" — деб юбориб-
ман. Ўзим шолғомдай қизарип кет-
ганди, ёнимда ўтирган Қутибек-
қа опа ҳам кўйиб берганлар. Шун-
дан бери Ўйғун акадан қочиб
юрибман:

— Тўғрисини айтибисиз. Бунинг
учун домланинг олдига дадил бор-
веришизинг керак! — деб ёнгидан
тоғлини тортуби адабининг ҳузурига
бошлиди. Мўжизанни қарангти,
дастурхонда бир патнис ўрик бор
екан: Ма'ruf ака беш-олти дона
ўрикни пакқос тушириди. Ўйғун
домла янги шеърини ўқиб берди:

— Йирик, Ўйғун домлага салом
берамиш! — деди.

— Ўзингиз кириб чиқаверинг.
Мен манови чинор соясига ўтира-
ман! — дедим. Ма'ruf ака чинор-
ни меҳр билан силаб:

— Ислом шоирининг чинори! —
деди. Савол назари билан бокқа-
нимни сезиб:

— Бир гал ҳало достончиси уст-
оз Faғur Гулом билан шу ердан
ўтишагина шу тўрт чинорга
караб "Мана бу чинор — мен, ик-
кинчиси — сен, учинчиси — Ой-
бек, тўртничиси — Шай!" деган
екан! — деди. Ҳозир ҳам ўша тўрт
чинор қаҳрамон адаб Tўlepbergen
ген Кашиберовнинг дала ҳор-
лисисидан ўн беш қадам кейин,
йўлакнинг ўнг томонида, сузиш

Газета 2007 йил 3-январда Ўзбекистон Республикаси Матбуот ва
ахборот агентлигига 0080 — рақам билан рўйхатта олинган.
Ҳажми 4 босма табоб, Бичими — А-2. Баҳоси келишилган нарҳда

Таҳририятга келган ҳатлар
доимий ётиборимизда бўлиб,
улар музаллифларга кайтарилмайди.
Тинчлик — бу оламнинг,
ҳаётнинг нақши...

Кейин "Жонтемир" достонин-
нинг муаллифи менга тикилиб
каради-да, саволга туғди. Камида
ярим соат. Суҳбатим асо-
сан Коракалпогистонда шолично-
лик ривоҷига бағишилди. Атоқ-
ли шоир эринмасдан бу борада-
ги фикрларини тинглади. Олди-
даги каттакон дафтарига ни-
маларнидир ёзил ҳам кўйди. У
чоғларни мен ўттис ўштостонаси-
даги журналист эдим. Коракал-
погистонда шоличнолик риво-
ҷига оид бир неча мако-
ла ёзандидим. Ўйғун домлаге 1965
йили бизнинг ҳудудда атига 28
мин тонна шоли олинган булса,
1983 йили 333 минг тонна шоли
етиштирилгани, ихтисослашти-
рилган хўжаликлар сони ўн етти-
та эканини айтдим. Индамади.
Бирордан сўнг "Жўлмирзин
қўриб турибизим?" — деди.
Бирдан жавоб беролмадим. Ўйғун
домла: "Унинг бир оғиги Ну-
кусда бўлса, бир оғиги Тошкент-
да, деб кўйди.

Орадан бир қанча вақт ўтгач,
Ма'ruf ака Коракалпогистонга
келди. Кун иссиқ эди. Бир ой-
дан кўпроқ Мўйинк тарафларда
юрди. Салқин тушган, шоира Г.Матқубова унга фуфайка со-
ғи килган эди. Ма'ruf ака ба-
лан Берунийга, раҳматлик Нор-
хон оға Раҳмонов бошқароётган
хунар-техника билим юртига бо-
риб, учрашу ўтиқзидик. Ма'ruf
ака "Жумабой Ботировга" деган
янги шеърини ўқиб берди. Тош-
кента кетаётки, кўлумга Ўйғун
домланинг янги шеърлар тўплами-
ни ўйлаб хижолат тортаман. Бунга
үхшаган шеърлар Ўйғун лирикаси
хазинасида жуда кўп. Албатта, у
ижодкорнинг тоталитар тузум ша-
роитидаги мурakkab ҳаётиди мус-
бат ва манғиф нуктлар оз эмас.
Бугун олтмиш ўшм останасида
Дўрмон биги ўлаклари бўйлаб ке-
зар эканман, аллома адиблардан
Faғur Ғулом, Ойбек, Шайхзода,
Абдулла Қаҳҳор, Ҳамид Олимхон,
Комил Яшин, Миртимур, Зулфия-
хоним, азиз узодларини Tўlepber-
gen Кашиберовнинг, Ибройим Юсу-
пов, Абдулла Орипов, Эркин Во-
хидов, Носир Фоизов, Жуманӣз
Жабборов, Ма'ruf Жалил, Ўтиқ
Ҳошимов, Шукур Холмиразов, Омон
Муҳторов, Рауф Парфи, Носир Му-
ҳаммад сингари табаррӯз зотлар
билиб бирга Ўйғун — Раҳматулла
Отақзўиеви ҳам эҳтиром билан эс-
лайман. Ма'ruf ака ёзғандике:

Шу ерга келгандага
тиниқиб фикран,
Шу ерга келгандага
бўлгандайман бой!

Ҳар қандай бойлик ҳам
тугаши мумкин,
Олдини олмасанг,
гафлатда қолсанг...

— деб ёзган экан. Ўйғун домла-
нинг кейнинг шеъри "Орол кури-
ятия", дарди кўп оғир", деб бош-
ланар эди: